ГРОМАДСЬКА СПІЛКА «УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»

ЗАТВЕРДЖЕНО
Головою ГС «УАІТ»
наказ від 10.10.2026 № 2610-10/1-в
Галушко В. О.

ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти «ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА В ШКОЛІ: РОЗУМІЮ, ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ, І ДІЮ. ІНТЕРАКТИВНІ ТРЕНАЖЕРИ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ»

Запоріжжя – 2026

Розробник(и): Громадська спілка «Українська асоціація інноваційних технологій» (Галушко В. О., доктор технічних наук, голова ГС «УАІТ»; Александров М. О., доктор філософії, доцент Донецького національного технічного університету).

Напрям підвищення кваліфікації: надання домедичної допомоги; безпечне і здорове освітнє середовище (поза експериментальним проєктом).

Основа програми: програму розроблено поза експериментальним проєктом «Гроші ходять за вчителем» (постанова КМУ № 800) з урахуванням порядків надання домедичної допомоги (наказ МОЗ України від 09.03.2022 № 441) і складника щодо збереження життя і здоров'я Типової програми зі створення безпечного і здорового освітнього середовища (наказ МОН від 06.09.2023 № 1091).

Термін дії програми: з 10.10.2026 до 31.12.2030 року.

© ГС «Українська асоціація інноваційних технологій», 2026

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. Педагогічні працівники за Законом України «Про екстрену медичну допомогу» належать до осіб, зобов'язаних надавати домедичну допомогу, а в умовах війни ризик травм і невідкладних станів у закладі освіти зріс. Більшість учителів проходили навчання з домедичної допомоги давно або формально: алгоритм пам'ятають, а розуміння того, що відбувається з тілом і чому важлива кожна хвилина, немає. Без такого розуміння в реальній ситуації людина завмирає.

Програма розрахована на 10 годин і побудована на інтерактивних тренажерах з короткими відеопоясненнями й тестами. Учасник бачить процес (кисень, кровообіг, мозок), відпрацьовує ритм серцево-легеневої реанімації з метрономом, порядок дій і типові помилки, а наприкінці складає план дій для свого класу. Зміст відповідає порядкам надання домедичної допомоги (наказ МОЗ України від 09.03.2022 № 441). Програма не замінює практичного відпрацювання на манекені, тому містить рекомендацію щорічного очного тренінгу.

Цільова група: вчителі закладів загальної середньої освіти.

Обсяг (тривалість): 10 год (0,3 кредиту ЄКТС).

Особливості реалізації програми: програма реалізується поза експериментальним проєктом «Гроші ходять за вчителем» відповідно до постанови КМУ від 21.08.2019 № 800, оформлена за шаблоном і рекомендаціями УІРО (2025). Курс цифровий: 10 інтерактивних тренажерів і короткі відеопояснення на освітній платформі суб'єкта підвищення кваліфікації з обліком результатів, тести після кожного модуля й підсумковий тест; навчання триває від двох днів до двох тижнів, зокрема для педагогічного колективу закладу, доступ до матеріалів 60 днів; консультації електронною поштою курсу; тренажери працюють на телефоні та мають офлайн-версії. Зміст тренажерів і тестів перевіряє медичний консультант програми.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна): асинхронно, відеопояснення, тренажери й тестування на освітній платформі суб'єкта підвищення кваліфікації.

Мета підвищення кваліфікації: формування в учителів готовності надавати домедичну допомогу дітям і дорослим у закладі освіти на основі розуміння процесів, що відбуваються в організмі при невідкладних станах, та організовувати безпечні дії класу до прибуття екстреної медичної допомоги.

Завдання підвищення кваліфікації:

– пояснити будову й роботу дихальної та серцево-судинної систем і те, що відбувається з організмом при зупинці дихання, кровообігу, кровотечі

– сформувати алгоритм дій «безпека, оцінка стану, виклик 103» і навички повідомлення диспетчеру

– відпрацювати на тренажерах ритм і послідовність серцево-легеневої реанімації дорослому, дитині й немовляті та роботу з автоматичним зовнішнім дефібрилятором

– навчити діяти при сторонньому предметі в дихальних шляхах, кровотечах, травмах, опіках і раптових станах у класі

– навчити складати план дій для свого класу: аптечка, маршрут, ролі дорослих, супровід учнів з особливими освітніми потребами

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться: відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ МОН від 29.08.2024 № 1225):

– В2. Здоров'язбережувальна компетентність: В2.5. Здатність надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу

– В2. Здоров'язбережувальна компетентність: В2.1. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу

Очікувані результати підвищення кваліфікації: після завершення навчання за програмою слухачі зможуть:

– пояснювати будову й роботу дихальної та серцево-судинної систем і те, чому при зупинці кровообігу важлива кожна хвилина

– застосовувати алгоритм «безпека, оцінка стану, виклик 103» і передавати диспетчеру потрібну інформацію

– виконувати в правильному ритмі серцево-легеневу реанімацію дорослому, дитині й немовляті та застосовувати автоматичний зовнішній дефібрилятор

– застосовувати прийоми допомоги при сторонньому предметі в дихальних шляхах, кровотечах, травмах, опіках, судомах, непритомності, гіпоглікемії, анафілаксії

– розробляти план дій для свого класу з аптечкою, маршрутом, ролями дорослих і супроводом учнів з особливими освітніми потребами

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації: оцінювання накопичувальне, за 100-бальною шкалою: проходження тренажерів Т1–Т10 з результатом не нижче 70 % (облік платформи): до 30 балів; підсумковий тест з 40 питань (дві спроби): до 40 балів; підсумкова робота «План дій для свого класу»: до 30 балів. Прохідний бал 75.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат про підвищення кваліфікації відповідно до встановленого зразка обсягом 10 годин / 0,3 кредиту ЄКТС, який видає ГС «УАІТ»; відомості вносяться до платформи «Вектор».

Вартість: 150 грн для одного слухача.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Кожна тема має коротке відеопояснення (лекційне заняття) і тренажер з миттєвим зворотним зв'язком і поясненням помилок (практичне заняття).

Самостійна робота: повторне проходження тренажерів і складання плану дій для свого класу. Модулі завершуються тестом; підсумкові заходи: тест і план дій.

Зміст програми складається з 4 модулів та 9 взаємопов'язаних тем. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 40 питань і подають план дій для свого класу. Максимальна кількість балів: 100. Прохідний бал 75. Учасники, які успішно пройшли навчання, отримують сертифікат.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 10 год, з них лекційні заняття 2,5 год, практична робота 6 год, самостійна робота 0,5 год, контрольні заходи 1 год.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	**Кількість годин**				
	Лекції	**Практичні заняття**	**Самостійна робота**	**Контрольні заходи**	**Усього**
МОДУЛЬ 1. Тіло в небезпеці й обов'язок допомогти					
Тема 1.1. Як тіло живе й чому вмирає: дихання, кровообіг, мозок	0,5	0,5	–	–	1
Тема 1.2. Безпека, виклик 103 і правові засади	0,5	0,5	–	–	1
Разом за модулем	**1**	**1**	**–**	**–**	**2**
МОДУЛЬ 2. Оцінка стану за 60 секунд					
Тема 2.1. Свідомість і дихання	–	1	–	–	1
Тема 2.2. Стабільне положення й повторна оцінка	–	0,5	–	–	0,5
Разом за модулем	**–**	**1,5**	**–**	**–**	**1,5**
МОДУЛЬ 3. Серцево-легенева реанімація і АЗД					
Тема 3.1. Реанімація дорослому	0,5	1	–	–	1,5
Тема 3.2. Реанімація дитині й немовляті; автоматичний зовнішній дефібрилятор	0,5	0,5	–	–	1
Разом за модулем	**1**	**1,5**	**–**	**–**	**2,5**
МОДУЛЬ 4. Невідкладні стани в школі й план дій класу					
Тема 4.1. Сторонній предмет, кровотечі, травми, опіки	–	1	–	–	1
Тема 4.2. Раптові стани в класі	0,5	0,5	–	–	1
Тема 4.3. Аптечка, маршрут, команда: план дій для свого класу	–	0,5	0,5	–	1
Разом за модулем	**0,5**	**2**	**0,5**	**–**	**3**
Підсумкові заходи	–	–	–	1	1
Усього	**2,5**	**6**	**0,5**	**1**	**10**

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. Тіло в небезпеці й обов’язок допомогти

Тема 1.1. Як тіло живе й чому вмирає: дихання, кровообіг, мозок

Будова й робота дихальної та серцево-судинної систем; кисень і мозок; що відбувається за хвилини після зупинки дихання й кровообігу; шок і крововтрата. Тренажер Т1. Результат: пояснення «чому важлива кожна хвилина».

Тема 1.2. Безпека, виклик 103 і правові засади

Обов’язок педагога надавати домедичну допомогу (Закон «Про екстрену медичну допомогу»); порядки МОЗ № 441; безпека на місці події; що сказати диспетчеру. Тренажер Т2. Результат: скрипт дзвінка 103 для свого закладу.

МОДУЛЬ 2. Оцінка стану за 60 секунд

Тема 2.1. Свідомість і дихання

Окликнути, відкрити дихальні шляхи, оцінити дихання за 10 секунд; агональне дихання; коли починати реанімацію. Тренажер Т3. Результат: безпомилковий сценарій оцінки стану.

Тема 2.2. Стабільне положення й повторна оцінка

Відновлювальне положення, спостереження до прибуття бригади, повторна оцінка дихання; дії з дитиною. Тренажер Т3 (сценарії). Результат: послідовність дій для непритомного з диханням.

МОДУЛЬ 3. Серцево-легенева реанімація і АЗД

Тема 3.1. Реанімація дорослому

Ритм 100–120 натискань за хвилину, глибина, цикли 30:2, зміна рятувальника; тренування ритму з метрономом. Тренажер Т4. Результат: відпрацьований ритм і послідовність.

Тема 3.2. Реанімація дитині й немовляті; автоматичний зовнішній дефібрилятор

Відмінності дитячого алгоритму; робота з АЗД за голосовими підказками, дитячий режим. Тренажери Т5, Т6. Результат: алгоритм для дитини й немовляти, порядок роботи з АЗД.

МОДУЛЬ 4. Невідкладні стани в школі й план дій класу

Тема 4.1. Сторонній предмет, кровотечі, травми, опіки

Кашель, удари по спині, поштовхи в живіт; тиск на рану, турнікет і запис часу; охолодження опіку; іммобілізація; чого не робити. Тренажери Т7, Т8. Результат: таблиця «стан, дія, чого не робити».

Тема 4.2. Раптові стани в класі

Судоми, непритомність, гіпоглікемія, анафілаксія, напад астми, тепловий удар, носова кровотеча; невідкладні стани в учнів з епілепсією, діабетом, алергією; індивідуальний план дій з батьками й асистентом учителя (інклюзивний компонент, 0,5 год). Тренажер Т9. Результат: перші дії для семи станів.

Тема 4.3. Аптечка, маршрут, команда: план дій для свого класу

Склад аптечки за чинними вимогами; маршрут до точки зустрічі швидкої; ролі дорослих (хто дзвонить, хто допомагає, хто з дітьми); супровід учнів з порушеннями руху, зору, слуху (інклюзивний компонент, 0,5 год). Тренажер Т10. Самостійна робота: план дій для свого класу. Результат: план дій.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Скрипт дзвінка 103: Т1 і Т2, виклик швидкої зі своєю адресою й орієнтирами.
2. Оцінка стану: Т3 без помилок у трьох сценаріях.
3. Ритм реанімації: Т4–Т6, правильний ритм не менше 80 % натискань.
4. Стан і дія: Т7–Т9, таблиця «стан, дія, чого не робити» для свого класу.
5. Аптечка й маршрут: Т10, перевірка аптечки свого класу чи кабінету за переліком.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Що відбувається з мозком у перші хвилини після зупинки кровообігу?
2. Що саме Ви скажете диспетчеру 103?
3. Чим відрізняється реанімація дитини від реанімації дорослого?
4. Хто в Вашому класі що робить, поки Ви надаєте допомогу?

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 (дата звернення: 08.10.2026).
2. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20 (дата звернення: 08.10.2026).
3. Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : постанова КМУ від 21.08.2019 № 800. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-п (дата звернення: 08.10.2026).
4. Про реалізацію експериментального проекту щодо закупівлі послуг з підвищення кваліфікації та супервізії педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти : постанова КМУ від 05.11.2025 № 1439. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1439-2025-п (дата звернення: 08.10.2026).
5. Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти : постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-п (дата звернення: 08.10.2026).
6. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» : наказ МОН України від 29.08.2024 № 1225. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/93546/ (дата звернення: 08.10.2026).

7. Про екстрену медичну допомогу : Закон України від 05.07.2012 № 5081-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17 (дата звернення: 10.10.2026).

8. Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах : наказ МОЗ України від 09.03.2022 № 441. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-22 (дата звернення: 10.10.2026).

9. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогів і керівників (директорів) закладів загальної середньої освіти зі створення безпечного і здорового освітнього середовища в закладі освіти : наказ МОН України від 06.09.2023 № 1091 (дата звернення: 10.10.2026).

Основна література

1. European Resuscitation Council Guidelines 2025: Basic Life Support; Paediatric Life Support; First Aid. URL: https://cprguidelines.eu (дата звернення: 10.10.2026).

2. Товариство Червоного Хреста України. Перша допомога: навчальні матеріали. URL: https://redcross.org.ua (дата звернення: 10.10.2026).

Додаткова література

1. Сайт курсу. URL: https://courses.uait.org.ua/domed/ (дата звернення: 10.10.2026).